

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
Кафедра права та інформаційної діяльності

ТЕХНОЛОГІЇ ЕЛЕКТРОННИХ БІБЛІОТЕК ТА АРХІВІВ

Методичні рекомендації для написання контрольних робіт
для студентів заочної форми навчання
спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа»
(029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа)

ЛЬВІВ – 2025

УКЛАДАЧІ:

Шептицька Л. Б., доцент кафедри права та інформаційної діяльності, кандидат історичних наук;
Новосад В.Я., асистент кафедри права та інформаційної діяльності

РЕЦЕНЗЕНТИ

Мирович Н.А. директор Науково-технічної бібліотеки НЛТУ України
Зубко Н.Н к. іст. н., ст. викладач кафедри психології та соціально-гуманітарних дисциплін

Затверджено на засіданні кафедри права та інформаційної діяльності
Протокол № 2 від 30 вересня 2025 р.

Схвалено Науково-методичною радою СНАП НЛТУ України
Протокол № 1 від 28 жовтня 2025 р.

Т 38 Технології електронних бібліотек та архівів: методичні рекомендації для написання контрольних робіт для студентів заочної форми навчання спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» (029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа) / уклад. В. Я. Новосад, Л. Б. Шептицька – доп. вид. – Львів : НЛТУ, 2025. - 20 с.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» заочної форми навчання спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» та спрямовані на організацію самостійної роботи з дисципліни «Технології електронних бібліотек та архівів».

У виданні подано вимоги до виконання та оформлення контрольної роботи, теоретичні й практично-пошукові завдання, а також рекомендації щодо опрацювання навчальних і електронних ресурсів. Матеріали сприяють формуванню професійних компетентностей і розвитку здатності застосовувати знання у практичній діяльності в умовах цифрового інформаційного середовища.

© Новосад В.Я., Шептицька Л.Б.,
© НЛТУ України, 2025

ЗМІСТ

ЗМІСТ	3
ПЕРЕДМОВА.....	4
МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	6
ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	8
Завдання для теоретичної частини	9
Завдання для практичної частини	11
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ	14
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	15

ПЕРЕДМОВА

У сучасному інформаційному суспільстві електронні бібліотеки та архіви є важливими інструментами збереження, організації та надання доступу до знань і документальної інформації. Активний розвиток цифрових технологій, поява новітніх інформаційних сервісів та процеси глобалізації інформаційного простору зумовлюють суттєві зміни у бібліотечній та архівній діяльності й висувають підвищені вимоги до професійної підготовки фахівців у сфері бібліотечної, інформаційної та архівної справи.

Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Технології електронних бібліотек та архівів» призначені для студентів заочної форми навчання спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» (029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») та спрямовані на забезпечення системної організації їхньої самостійної навчальної діяльності, зокрема під час підготовки та виконання контрольних робіт.

Відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Технології електронних бібліотек та архівів» здобувачі вищої освіти заочної форми навчання зобов'язані виконати контрольну роботу, яка є обов'язковою умовою допуску до підсумкового оцінювання.

Контрольна робота становить важливий елемент навчального процесу в системі заочної освіти та є однією з провідних форм самостійної роботи студента. Її виконання відображає рівень опанування навчального матеріалу та ступінь засвоєння змісту дисципліни відповідно до вимог навчальної програми.

Метою контрольної роботи є перевірка рівня сформованості знань і вмінь, здобутих у процесі самостійного вивчення навчального матеріалу, а також оцінювання здатності студентів застосовувати теоретичні положення дисципліни у практичній професійній діяльності. Контрольна робота є важливою формою підсумкового контролю знань студентів заочної форми навчання та спрямована на розвиток аналітичного мислення, уміння аргументовано приймати рішення і розв'язувати практичні завдання, пов'язані з технологіями електронних бібліотек та архівів.

З урахуванням специфіки заочної форми навчання основна увага в методичних рекомендаціях приділяється організації самостійної роботи студентів, опрацюванню навчальної та наукової літератури, аналізу електронних ресурсів, виконанню індивідуальних і контрольних завдань.

Структура навчальної дисципліни включає вивчення тем, згрупованих у два змістові модулі:

Змістовий модуль I. Основи електронних бібліотек та архівів

Тема 1. Технології електронних бібліотек та архівів як навчальна дисципліна. Вступ до електронних бібліотек та архівів.

Тема 2. Електронна бібліотека в інформаційному суспільстві.

Тема 3. Електронні архіви: концепції та принципи.

Тема 4. Цифровізація бібліотечних та архівних фондів.

Змістовий модуль II. Управління та безпека електронних ресурсів

Тема 5. Доступ та збереження електронних ресурсів.

Тема 6. Інформаційна безпека та правові аспекти.

Тема 7. Управління електронними ресурсами та репозитарії.

Тема 8. Вебресурси та цифрові проекти.

У методичних рекомендаціях подано завдання для виконання контрольних робіт, що відповідають навчальним темам і передбачають поєднання теоретичної та практичної (творчої) складових, питання для підготовки до заліку, а також список рекомендованої літератури й онлайн-ресурсів, необхідних для самостійної роботи студентів, підготовки до заліку та написання контрольної роботи.

Матеріали, подані у методичних рекомендаціях, можуть використовуватися студентами як під час виконання контрольної роботи, так і при підготовці до заліку, написанні рефератів, проєктів або доповідей з дисципліни.

Методичні рекомендації розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» (029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»), з урахуванням сучасних вимог до організації освітнього процесу, а також практичного досвіду діяльності бібліотечних і архівних установ України та світу.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Технології електронних бібліотек та архівів» є формування у студентів цілісного уявлення про інформаційний потенціал електронних бібліотек та архівів, закономірності їх виникнення, становлення й розвитку, а також набуття теоретичних знань і практичних навичок використання сучасних електронних та мережевих технологій у бібліотечній і архівній діяльності.

Вивчення дисципліни спрямоване на оволодіння принципами побудови та функціонування інформаційно-пошукових систем в Україні та світі, а також на використання глобальних інформаційних технологій як інструментів інноваційної діяльності у сфері бібліотечного та архівного менеджменту.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомлення студентів з основними поняттями, термінами та принципами роботи електронних бібліотек і архівів;
- вивчення функцій і ролі електронних бібліотек та архівів в умовах цифрової трансформації суспільства;
- формування практичних навичок з технологій збереження, обробки та оцифрування документів, а також організації доступу до електронних ресурсів;
- аналіз сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та можливостей їх застосування у бібліотечній і архівній практиці;
- оцінювання методів збереження та організації онлайн-доступу до цифрових ресурсів історико-культурної спадщини;
- ознайомлення з основами інформаційної безпеки та методами захисту інформації в електронних бібліотеках і архівах;

- вивчення принципів функціонування електронних репозитаріїв;
- аналіз сучасних тенденцій і перспектив розвитку електронних бібліотек та архівів.

Компетентності, що формуються у результаті вивчення дисципліни. У процесі опанування навчальної дисципліни у студентів формується інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі бібліотечної, інформаційної та архівної справи з використанням сучасних цифрових технологій в умовах невизначеності.

Також формуються загальні компетентності, зокрема:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- уміння застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Поряд із цим розвиваються фахові (професійні) компетентності, пов’язані з:

- організацією, зберіганням і наданням доступу до електронних інформаційних ресурсів;
- використанням автоматизованих інформаційно-пошукових систем;
- управлінням електронними бібліотеками, архівами та репозитаріями;
- створенням і підтримкою вебресурсів та цифрових інформаційних продуктів;
- упровадженням інноваційних технологій у бібліотечну й архівну діяльність;
- забезпеченням інформаційної безпеки та захисту даних.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен продемонструвати здатність застосовувати теоретичні знання та практичні навички для організації, управління й використання електронних бібліотек і архівів, працювати з цифровими ресурсами, інформаційними системами та сервісами, а також здійснювати аналіз і оцінювання сучасних технологій у професійній діяльності.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота є обов’язковою формою самостійної навчальної діяльності студентів заочної форми навчання та виконується відповідно до вимог навчальної дисципліни.

Контрольна робота включає:

- вісім теоретичних питань (по одному з кожної теми дисципліни);
- два практично-пошукові завдання.

Виконуючи роботу, студент повинен продемонструвати здатність до самостійного опрацювання навчального матеріалу й фахових джерел, уміння

логічно та аргументовано викладати теоретичні положення, а також застосовувати отримані знання для розв'язання практичних завдань.

Роботи, виконані з порушенням установлених вимог або не за своїм варіантом, до перевірки не приймаються та повертаються студенту для доопрацювання.

Структура контрольної роботи:

- Титульний аркуш – назва закладу освіти, дисципліна, курс і група, ПІБ студента, місто та рік (зразок додається. Додаток 1.).
- Зміст (план) – перелік завдань із зазначенням сторінок
- Виконання завдань (виклад теоретичного матеріалу; аналіз практичних прикладів; формулювання власних висновків) – кожне завдання починається з нової сторінки.
- Список використаних джерел (не менше 7 наукових або фахових публікацій, оформлених відповідно до ДСТУ 8302:2015 і додатково посилання на використані інтернет-джерела).
- Додатки (за наявності: таблиці, схеми, технологічні карти, діаграми, фотографії тощо).

Контрольна робота виконується державною мовою України на аркушах білого паперу формату А4, з написанням тексту з одного боку аркуша. Допускається рукописне або друковане виконання.

Основні параметри оформлення:

- формат аркуша – А4;
- шрифт – Times New Roman, розмір 14;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- поля: ліве – 25–30 мм, праве – 10–15 мм, верхнє та нижнє – 20 мм;
- нумерація сторінок – арабськими цифрами у правому верхньому кутку (без зазначення номера на титульному аркуші та в змісті).

Під час виконання практично-пошукових завдань студент повинен:

- опрацювати теоретичні питання відповідної теми;
- проаналізувати наукові джерела, нормативні документи та електронні ресурси;
- підготувати структуровану письмову відповідь із чітко сформульованими висновками;
- належним чином оформити використані джерела.

Контрольна робота має бути результатом самостійної праці студента. Усі запозичення з наукових і навчальних джерел повинні супроводжуватися коректними бібліографічними посиланнями. Робота перевіряється на унікальність; у разі виявлення порушень вимог академічної доброчесності вона не зараховується.

У разі незарахування контрольної роботи студент зобов'язаний доопрацювати її з урахуванням зауважень викладача та повторно подати на рецензування.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Розподіл теоретичних питань і практичних завдань контрольної роботи наведено у Таблиці 1. На її основі студенти згідно з порядковим номером у журналі викладача вибирають варіант свого завдання.

Таблиця 1.

Розподіл теоретичних питань контрольної роботи за варіантами

Варіант	Теоретична частина	Практична частина
1.	1, 12, 23, 34, 45, 56, 67, 78	2, 5
2.	2, 13, 24, 35, 46, 57, 68, 79	4, 7
3.	3, 14, 25, 36, 47, 58, 69, 80	1, 6
4.	4, 15, 26, 37, 48, 59, 70, 71	3, 8
5.	5, 16, 27, 38, 49, 60, 61, 72	2, 7
6.	6, 17, 28, 39, 50, 51, 62, 73	5, 8
7.	7, 18, 29, 40, 41, 52, 63, 74	1, 6
8.	8, 19, 30, 31, 42, 53, 64, 75	3, 4
9.	9, 20, 21, 32, 43, 54, 65, 76	2, 5
10.	10, 11, 22, 33, 44, 55, 66, 77	7, 1
11.	1, 13, 25, 37, 49, 51, 63, 75	2, 6
12.	2, 14, 26, 38, 50, 52, 64, 76	4, 8
13.	3, 15, 27, 39, 41, 53, 65, 77	1, 5
14.	4, 16, 28, 40, 42, 54, 66, 78	3, 7
15.	5, 17, 29, 31, 43, 55, 67, 79	2, 6
16.	7, 19, 21, 33, 45, 57, 69, 71	5, 8
17.	8, 20, 22, 34, 46, 58, 70, 72	1, 4
18.	9, 11, 23, 35, 47, 59, 61, 73	3, 6
19.	10, 12, 24, 36, 48, 60, 62, 74	2, 7
20.	6, 18, 30, 32, 44, 56, 68, 80	5, 8
21.	2, 15, 28, 31, 44, 57, 70, 73	4, 6
22.	7, 20, 23, 36, 49, 52, 65, 78	1, 7
23.	3, 16, 29, 32, 45, 58, 61, 74	2, 8
24.	8, 11, 24, 37, 50, 53, 66, 79	3, 5
25.	6, 19, 22, 35, 48, 51, 64, 77	1, 6
26.	1, 14, 27, 40, 43, 56, 69, 72	4, 7
27.	5, 18, 21, 34, 47, 60, 63, 76	2, 5
28.	4, 17, 30, 33, 46, 59, 62, 75	3, 6
29.	10, 13, 26, 39, 42, 55, 68, 71	1, 8
30.	9, 12, 25, 38, 41, 54, 67, 80	2, 5

Завдання для теоретичної частини

1. Дайте визначення поняттю «електронні послуги» та охарактеризуйте сфери їх застосування.
2. Охарактеризуйте сучасний стан розвитку електронних послуг в Україні.
3. Основні завдання електронних послуг.
4. Дайте характеристику інформаційних послуг і порівняйте їх із традиційними.
5. Розкрийте зміст понять «дистанційне навчання» та «електронне навчання».
6. Дайте визначення понять «електронна бібліотека» та «електронний архів».
7. Які функції виконує електронна бібліотека в освітньому процесі?
8. Охарактеризуйте класифікацію електронних бібліотек і архівів:
9. Які ключові етапи розвитку електронних бібліотек та архівів можна виділити?
10. Яку роль відіграють електронні бібліотеки та архіви у збереженні культурної спадщини?
11. Які основні етапи створення електронної бібліотеки?
12. Чим відрізняється електронна бібліотека від електронного архіву?
13. Які переваги та недоліки використання відкритого програмного забезпечення для управління електронними ресурсами?
14. Чому метадані є ключовим елементом організації електронних бібліотек?
15. Як інтеграція бібліотечної системи у середовище університету впливає на навчальний процес?
16. Що таке електронний каталог та які його основні функції?
17. Які особливості повнотекстових документів у мережі Інтернет?
18. Як електронне бібліотечне обслуговування впливає на користувацький досвід?
19. Які основні види електронної бібліографічної продукції існують в Україні?
20. Які професійні ресурси доступні для бібліотечних працівників?
21. Що таке електронний архів і які його основні функції?
22. Яка структура електронного архіву та як організована система управління електронними документами?
23. Які стандарти та нормативні вимоги використовуються для збереження електронних архівних документів?
24. Що таке інформатизація архівної справи та яку роль вона відіграє в розвитку електронних архівів?
25. Які переваги має електронний архів порівняно з традиційним паперовим архівом?
26. Оцифрування документів Національного архівного фонду (НАФ) і яка його мета?
27. Яким чином вебсайти архівних установ сприяють комунікації з користувачами та розвитку інноваційної діяльності?

28. Які цифрові проєкти архівних установ України є найбільш показовими та чому?
29. Яка сучасна законодавча база України регулює створення, функціонування та використання електронних архівів?
30. Які засоби інтернет-комунікацій використовують архіви для доступу користувачів?
31. Що таке цифровізація бібліотечних фондів і які її основні цілі?
32. Які етапи формування цифрових колекцій існують у сучасних бібліотеках?
33. Як організовується процес оцифрування документів у бібліотеках ЗВО?
34. Які методи використовуються для оцінки якості оцифрованих документів?
35. Які стандарти та метадані застосовуються для забезпечення довготривалого зберігання цифрових ресурсів?
36. Які правові аспекти потрібно враховувати при оцифруванні документів?
37. Що таке етичні стандарти роботи з цифровими ресурсами?
38. Які закони України регламентують авторське право у сфері цифрових бібліотек?
39. Які етичні та правові аспекти потрібно враховувати при цифровізації?
40. Як оцінювати якість оцифрованих документів і доступність колекції для користувачів?
41. Які існують способи організації доступу до електронних ресурсів?
42. Що таке авторизація та аутентифікація користувачів у бібліотеках?
43. Які проблеми можуть виникати при доступі до електронних колекцій?
44. Які стандарти та формати застосовуються для довготривалого зберігання цифрових ресурсів?
45. Що таке OAIS-модель і як вона використовується в електронних бібліотеках?
46. Які технології резервного копіювання застосовуються у бібліотечних архівах?
47. Які методи доступу до електронних ресурсів застосовуються у вашій бібліотеці?
48. Чи відповідають технології збереження сучасним стандартам?
49. Які проблеми доступу та збереження цифрових ресурсів можна виявити?
50. Впровадження новітніх цифрових технологій у діяльність бібліотек ЗВО
51. Що таке авторське право та які права воно захищає у сфері електронних ресурсів?
52. Які існують типи ліцензій для електронних документів?
53. Що таке політика відкритого доступу і як вона реалізується у бібліотеках?
54. Які основні принципи ліцензування електронних ресурсів?
55. Як реалізується політика відкритого доступу у бібліотеках?
56. Які методи забезпечення безпечного доступу до електронних колекцій застосовуються?
57. Як оцінити легальність електронного ресурсу?

58. Які методи забезпечення безпечного доступу до цифрових колекцій існують?
59. Які інструменти пошуку дозволяють працювати із законними електронними ресурсами?
60. Ліцензування електронних ресурсів у бібліотеках України
61. Поняття електронного ресурсу, електронної колекції та бази даних.
62. Управління життєвим циклом електронних ресурсів.
63. Системи організації доступу до електронних ресурсів.
64. Проблеми та перспективи розвитку електронних ресурсів.
65. Репозитарії як інструмент збереження та поширення наукової інформації.
66. Види репозитаріїв: тематичні та інституційні.
67. Проблеми та перспективи розвитку репозитаріїв в Україні.
68. Які переваги електронних ресурсів у порівнянні з друкованими?
69. Чим відрізняється інституційний репозитарій від тематичного?
70. Яку роль відіграє інституційний репозитарій у розвитку університетської науки?
71. Які міжнародні проекти цифровізації культурної спадщини відомі?
72. Як веб-технології сприяють інтеграції та доступності цифрових ресурсів?
73. Які стандарти застосовуються у цифрових проєктах для забезпечення довготривалого зберігання?
74. Як штучний інтелект використовується для обробки та доступу до електронних ресурсів?
75. Які переваги надають хмарні технології для бібліотек і архівів?
76. Як персоналізація сервісів впливає на ефективність користування електронними ресурсами?
77. Основні функції та призначення веб-сайтів бібліотек і архівів
78. Структура та вимоги до веб-сайтів електронних бібліотек
79. Інтеграція електронних ресурсів та баз даних у бібліотечних системах
80. Хмарні технології для зберігання, резервного копіювання та доступу до цифрових ресурсів

Завдання для практичної частини

Завдання 1. Порівняльний аналіз електронних бібліотек та архівів. Складіть порівняльну таблицю характеристик трьох електронних бібліотек та трьох електронних архівів (українських або зарубіжних) за наступними критеріями:

- Тип документів (текстові, аудіовізуальні, мультимедійні).
- Цільова аудиторія (студенти, науковці, широке коло користувачів).
- Функціональні можливості (пошук, доступ до ресурсів, інтерактивні сервіси).
- Рівень доступу (відкритий, обмежений, комерційний).
- Проаналізуйте сильні та слабкі сторони кожного ресурсу.

Завдання 2. Оберіть одну з відомих платформ управління електронними бібліотеками (наприклад, УФД/Бібліотека, DSpace, IPBIS або Koha) та:

- Дослідіть її можливості, функціональні переваги й недоліки
- Складіть коротку порівняльну характеристику з іншою платформою
- Підготуйте пропозицію, яку з платформ доцільніше використовувати для створення університетської електронної бібліотеки, аргументуючи свій вибір.

Завдання 3. Пошуково-аналітичне завдання. Оберіть тему дослідження (наукову, технічну або історичну):

- Використовуючи електронні архіви України, знайдіть не менше 5 документів, що стосуються обраної теми.
- Створіть аналітичну таблицю, де зазначте: назву документа, автора, рік, тип ресурсу, доступність онлайн, формат.
- Напишіть короткий аналіз: які сервіси архіву найбільш ефективні для пошуку і чому.

Завдання 4.

1. Вибрати документ із фонду бібліотеки (книга, стаття або нормативний документ).
2. Проаналізувати, які правові та етичні вимоги необхідно виконати при його оцифруванні.
3. Підготувати коротку інструкцію щодо дотримання авторських прав, конфіденційності та етичних норм при створенні цифрової копії.
4. Запропонувати заходи для легального та етичного поширення оцифрованого ресурсу серед користувачів.

Завдання 5. Виберіть три електронні бібліотеки або архіви (рекомендовано: національні або університетські, наприклад: НБУВ, НТБ НЛТУ України, Національна бібліотека Франції - Gallica). Для кожної системи дослідіть:

- Тип доступу: відкритий, обмежений, комбінація;
- Методи авторизації та аутентифікації користувачів;
- Можливості пошуку та навігації по ресурсах (каталоги, індексація, фільтри);
- Організацію віддаленого доступу (VPN, Proxu, мобільні додатки);
- Наявність інтеграції з науково-освітніми платформами.

Підготуйте коротку аналітичну таблицю (приблизно 1 сторінка), де порівняєте системи за критеріями зручності доступу, функціональності та безпеки.

Завдання 6. Аналіз правових аспектів доступу. Виберіть електронну бібліотеку або цифровий архів (національна бібліотека, університетський репозитарій, open-access ресурс). Для обраного ресурсу проаналізуйте:

- Наявність авторизації та аутентифікації користувачів.

- Умови використання матеріалів (ліцензії, авторські права, обмеження на копіювання).
- Політику відкритого доступу до колекцій.
- Методи захисту даних (шифрування, контроль доступу, резервне копіювання).

Складіть короткий звіт (до 1 сторінки) із висновками щодо безпечного та законного доступу до електронних ресурсів.

Завдання 7. Відкрити інституційний репозитарій НЛТУ України та ознайомитися з основними розділами: структура колекцій, види документів, політика доступу.

1. Вибрати одну тематичну колекцію або групу документів та проаналізувати:
 - типи ресурсів (статті, дисертації, методичні матеріали тощо);
 - формати електронних документів;
 - наявність та повноту метаданих;
 - функціональні можливості пошуку та фільтрації.
2. Оцінити доступність інформації та зручність користування репозитарієм.
3. Підготувати коротку аналітичну записку або презентацію (2–3 сторінки), у якій відобразити:
 - структуру та функції репозитарію;
 - оцінку організації електронних ресурсів;
 - пропозиції щодо покращення доступу та функціоналу.

Завдання 8. Обрати цифровий проєкт культурної або наукової спадщини (можливо міжнародний або український):

- Проаналізувати його структуру та зміст: доступність колекцій, пошукові функції, інтерактивні елементи.
- Оцінити інтеграцію з іншими цифровими ресурсами та платформами: відкриті репозитарії, онлайн-виставки, електронні бібліотеки.
- Визначити інноваційні підходи, які застосовані для залучення користувачів та популяризації ресурсів.
- Сформулювати рекомендації щодо покращення презентації та інтеграції цифрового проєкту, з урахуванням сучасних технологій і стандартів.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ

1. Зміст, мета та завдання дисципліни «Технологія електронних бібліотек та архівів».
2. Основні терміни і поняття у сфері електронних бібліотек та архівів.
3. Історія розвитку електронних бібліотек і архівів та основні етапи їх еволюції.
4. Поняття «електронна бібліотека» та «електронний архів».
5. Класифікація електронних бібліотек і архівів за змістом, способом організації та рівнем доступу.
6. Основні принципи функціонування електронних бібліотек і архівів.
7. Сутність електронних послуг, їх види та сфери застосування.
8. Етапи впровадження електронних послуг в Україні.
9. Електронне навчання як різновид електронних послуг.
10. Роль соціальних сервісів у дистанційному навчанні.
11. Віртуальне навчальне середовище закладу вищої освіти (на прикладі НЛТУ України).
12. Роль електронних бібліотек у сучасному інформаційному суспільстві.
13. Структура та основні функції електронної бібліотеки.
14. Порівняльна характеристика традиційних та електронних бібліотек.
15. Архітектура електронної бібліотеки та основні технології її створення.
16. Автоматизація бібліотечних процесів та програмне забезпечення електронних бібліотек.
17. Цифровізація документів та роль метаданих у бібліотечних процесах.
18. Модель OAIS та її застосування в електронних бібліотеках і архівах.
19. Електронні бібліотеки в освіті та науці.
20. Інтернет-комунікації бібліотек: вебсервіси, електронні каталоги, віртуальні виставки.
21. Світові та українські проекти електронних бібліотек.
22. Електронне бібліотечне обслуговування та інформаційні продукти бібліотек.
23. Поняття електронного архіву та мета його створення.
24. Структура електронного архіву та система управління архівними ресурсами.
25. Функції електронного архіву та переваги його впровадження.
26. Стандарти збереження електронних архівних документів.
27. Інформатизація архівної справи та організація архівної інформації.
28. Оцифрування документів Національного архівного фонду України.
29. Вебсайти архівних установ та онлайн-виставки як форма комунікації.
30. Цифрові проекти архівних установ України.
31. Законодавча база України у сфері електронних бібліотек та архівів.
32. Цифровізація бібліотечних та архівних фондів: мета та основні етапи.
33. Технічні, організаційні та технологічні аспекти оцифрування документів.
34. Довготривале зберігання цифрових ресурсів.
35. Етичні та правові аспекти цифровізації документів.

36. Організація доступу до електронних ресурсів та електронних колекцій.
37. Авторизація, аутентифікація та віддалений доступ до електронних ресурсів.
38. Інформаційна безпека електронних бібліотек і архівів.
39. Авторське право та ліцензування електронних ресурсів.
40. Політика відкритого доступу та її реалізація в бібліотеках і архівах.
41. Поняття електронного репозитарію та його основні функції.
42. Види репозитаріїв та їх роль у науковій комунікації.
43. Інституційні репозитарії та приклади їх функціонування.
44. Управління електронними ресурсами та життєвим циклом цифрових колекцій.
45. Веб-ресурси бібліотек і архівів та їх значення для дистанційного обслуговування.
46. Цифрові проекти культурної та наукової спадщини.
47. Перспективи розвитку електронних бібліотек, архівів та цифрових сервісів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Андрухів А.І. Електронні послуги в бібліотечній справі: навч. посіб. для студентів ВНЗ / А.І. Андрухів, Р.О. Голощук, М.Б. Сокіл // М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2016. - 136 с. - (іл.). - Серія "Інформація. Комунікація. Документація".
2. Архівознавство в інформаційному суспільстві / ред. В. А. Романов. - Київ: ВД «КМ Академія», 2018. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kultdum_2011_3_20
3. Воскобойнікова-Гузєва О.В. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції, модернізація : монографія. – К., 2014. - 362 с.
4. Дубровіна Л.А. та ін.. Електронні бібліотеки та інформаційні системи. - Харків: ХДАК, 2017.
5. Електронні ресурси та інтернет-комунікації архівних та бібліотечних установ: мет. рек. до виконання практичних завдань та контрольної (домашньої) роботи / уклад. Л.В. Божук. – К.: НАУ, 2023. – 40 с.
6. Організація та обробка електронної інформації: навчальний посібник. / Бонч-Бруєвич Г.Ф., Носенко Т.І.; Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, ін-т суспільства, каф. інформатики. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 108 с.
7. Палеха Ю.І., Смолівик І.В., Геращенко М.В. Стандартизація в документально-інформаційній, бібліотечній, архівній та видавничій справі : Нвч. посібник.– Київ: Видавництво Ліра-К, 2018.– 220 с.
8. Тенденції впливу глобального інформаційного середовища на соціокультурну сферу України : монографія / О. С. Онищенко [та ін.] ; Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К. : [б. в.], 2013. – 224 с.

Додаткова

9. Боряк Т. Г. Електронний ресурс «Архіви України» як інструмент доступу до національної документальної спадщин. URL: <http://storage.library.opu.ua/online/periodic/iopktXXI/045-056.pdf>.

10. Електронні бібліотечні інформаційні системи наукових і навчальних закладів: монографія / Спирін О.М., Іванова С.М., Новицький О.В. та ін.; за наук. ред. проф. В.Ю. Бикова, О.М. Спіріна. Київ : Педагогічна думка, 2012. 176 с.

11. Електронні інформаційні ресурси бібліотек у піднесенні інтелектуального і духовного потенціалу українського суспільства / [О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, В. М. Горовий та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К. : НБУВ, 2011. – 235 с.

12. Інформаційно-комунікаційна діяльність наукових бібліотек в умовах розвитку суспільства знань: монографія / Василенко О.М., Добко Т.В., Зайченко Н.Я., Каліберда Н.Ю., Кириленко О.Г., Клименко О.З., Коваль Т.М., Литвинова Л.А., Лобузін К.В., Самохіна Н.; НАН України, Нац. б-ка України ім. В.І.Вернадського. Київ, 2017. 410 с.

13. Лобузін І. Цифрові бібліотечні проекти: технологічні рішення та управління життєвим циклом колекцій : монографія / Іван Лобузін ; відп. ред. В. А. Широков ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2016. - 216 с.

14. Новосад В. Я. Роль бібліотеки в інформаційному забезпеченні наукової діяльності університету // Сучасна бібліотечно-інформаційна безперервна освіта: майбутнє твориться сьогодні : зб. матеріалів XII Міжнар. наук.-практ. конф. / ВГО Укр. бібл. асоц. ; редкол. : С. Барабаш, О. Бруй, О. Григоревська, В. Загуменна, О. Сербін, Я. Сошинська, Я. Хіміч. - Київ : УБА, 2025. - С. 102–105. - ISBN 978-617-8284-03-9.

15. Онищенко О. С., Дубровіна Л. А., Горовий В. М. Рукописні та архівні електронні ресурси бібліотек. Електронні інформаційні ресурси бібліотек у піднесенні інтелектуального і духовного потенціалу українського суспільства: монографія. Київ, 2011. С. 124-138.

16. Роль архівних установ у забезпеченні інформаційної безпеки / Денис І. З., Саламаха І. П., Новосад В. Я., Шептицька Л. Б.// Вісник Книжкової палати. – Київ: Харківська державна академія культури, 2025. – № 10 (351). – С. 27–33. – DOI: [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.10\(351\).27-33](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.10(351).27-33)

17. Тюрменко І., Рогожа М., Божук Л., Курченко Т., Халецька Л., Соціально-етичні основ збереження цифрової історико-культурної спадщини в Україні. Київ: Талком, 2017. 172 с.

18. Шапаренко Л., Каплієнко О. Розвиток електронних бібліотек в Україні // Бібліотечний форум України, 2021.

10.ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

19. Веб-сайт Державної архівної служби України:<http://www.archives.gov.ua>.

20. Веб-сайт Українського науково-дослідного інституту архівної

справи та документознавства: <http://undiasd.archives.gov.ua>.

21. Електронний каталог Науково-технічної бібліотеки НЛТУ України: <http://ecb.nltu.edu.ua/>

22. Інституційний репозитарій НЛТУ України: <http://194.44.236.27>

23. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/>

24. Наукова періодика України: <http://research.nbuiv.gov.ua/node/29>

25. Офіційний сайт Книжкової палати України: <http://www.ukrbook.net>

26. Digital Library Federation (DLF): <https://www.diglib.org>

27. Europeana: <https://www.europeana.eu>

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

**КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з навчальної дисципліни
«Технології е-бібліотек та архівів»
Варіант № __**

Виконав (ла): ст. гр. _____

Перевірив (ла):

Львів – 202__

ДЛЯ НОТАТОК

Навчальне видання

ТЕХНОЛОГІЇ ЕЛЕКТРОННИХ БІБЛІОТЕК ТА АРХІВІВ

Методичні рекомендації для написання контрольних робіт
для студентів заочної форми навчання
спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа»
(029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа)

Укладачі:

НОВОСАД Валентина Ярославівна
ШЕПТИЦЬКА Любов Богданівна

Кафедра права та інформаційної діяльності НЛТУ України
вул. Генерала Чупринки, 105. м. Львів, 79057
E-mail: <https://iupp.nltu.edu.ua/>